

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. (6 coroane).
 Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
 Pentru România 15 lei anual.
 Abonamentele fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Înținare de abonament.

Cu 30 Iunie v. 1897 a încetat abonamentul la „Foaia Poporului“ pe jumătatea întâiu a anului acestuia. Onorații cetitori, cari au plătit abonamentul numai pe o jumătate de an, sânt rugați a și-l reînoui până la 30 Iunie v., ca să nu fim siliți a înceta cu trimiterea foii.

„Foaia Poporului“ va fi și în viitor, ceea-ce a fost în trecut, luptătoare pentru câștigarea drepturilor naționale, apărătoare a drepturilor poporului român și o povătuitoare sinceră a țeranului și oamenilor dela sate în afaceri de politică națională, economie, literatură etc. Ea va eși ca și până acum, ilustrată și prețul va fi același și adecă:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg . . . 3 fl. (6 coroane)
 Pe o jum. de an . . . 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România.

Pe un an întreg 15 lei
 Pe o jumătate de an 7 lei 50 bani.

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela mijlocul anului (1 Iulie) pe un jumătate de an, sau pe un an. Onoraților cetitori, cari au fost abonați numai pe jumătate de an, le trimitem de odată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scris gata pe cupon, așa că trimitătorul nu are decât să scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul la postă.

Abonenții noi sânt rugați a și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Deschizând deci nou abonament la „Foaia Poporului“ rugăm pe toți prietini și spriginitorii nostri și ai causei naționale, să nu ne lipsească de prețiosul lor sprigin și să lățească foaia în cercul cunoștințelor lor. Noi ne vom strădui a le da, ca și în trecut, o foaie bună, folositoare și cu frumoase ilustrațiuni.

Administrațiunea

„Foi Poporului“.

Să-i cunoaștem.

Stăpânitorii noștri vreau în multe lucruri să fie șireți și să înfătoșeze în ochii lumii lucrurile altfel, decum în adevăr le fac. Este știut de noi toți, că de 30 de ani, de când Maghiarii au ajuns stăpâni pe această țeară, toate guvernele, ce s'au perëndat, nu numai că nu ne-au fost binevoitoare, dar' ne-a fost și ne sânt și azi, dușmane. Și nu numai pe terenul politic ne-au prigonit și ne prigonesc, întemnițând și pedepsind cu amende grele pe acei vrednici bărbați de ai noștri, cari și-au ridicat vocea întru apărarea drepturilor poporului român, ci prigonesc și așezămintele noastre de cultură și economie. Cine nu știe, că gimnasiile și alte școale ale noastre, însoțirile culturale și economice, băncile ș. a. susținute din sudoarea noastră, sânt spine în ochii guvernului și ai slujbașilor lui?

Ar trebui să scriem cărți întregi, dacă am vrè să înșirăm toate șicanele, prigonirile și loviturile, la cari sânt expuse așezămintele noastre din partea celor dela putere. E lucru cunoscut, câtă greutate întimpină față de guvern acei fruntași ai noștri, în rëndul dintăiu Prelații și consistoarele, cari sânt puși în fruntea celor mai însemnate așezăminte de cultură. Guvernul și slujbașii lui ar dorì în tot minutul să închidă școale de-ale noastre și alte așezăminte, sau să puie mâna pe ele, ca să le maghiarizeze.

Cu toate acestea, cum vorbesc ei? Prin foi, în adunări și chiar și în dietă ne spun mereu, că ei nu sânt dușmanii așezămintelor noastre, că ei nu le prigonesc și numai una cer, ca în școale și însoțiri să nu facem politică. Aceasta ne-o spun fruntașii lor și aceasta ne-o repetează ori-care Ungur, dacă stăm de vorbă cu el în privința aceasta. Ungarii o spun din pricina, ca să ne amăgească pe noi de-o parte, ear' de altă parte, ca prin aceasta să ascundă în fața Europei culte faptele reutacioase și prigonitoare, de cari le este rușine. Căci mare rușine este azi, în mijlocul Europei, a prigonii cultura unui popor și a-i pune pedeci înaintării, cum fac Ungurii cu noi.

Faptele precum am amintit dau de minciună cele-ce zic Maghiarii, dar' afară de aceasta sânt momente, în cari ei își uită a tăinu adevărul și își mărturisesc pe față simțimintele. Aceasta să întemplă cu deosebire atunci, când noi facem câte un pas nou pe calea înaintării și ei ved, că nu ne pot impede.

O astfel de mărturisire s'a făcut săptămâna trecută în foaia maghiară „Hazánk“. Nécăjiți, că Românii din Nădlac și giur întemeiază o bancă românească, eată ce scriu cei dela foaia aceasta:

„Nici schimbările politice din țeară n'au fost în stare a conteri mișcările de naționalitate și nici oprirea lucrării comitetului național român n'a stîrpit germenul agitațiunilor. Din Arad ni-se scrie, că agitația de naționalitate s'a pus acum pe terenul lucrării cu

FOIȚA.

Floarea-soarelui.

— Legendă —

de
 Stefan Cacovean.

(Urmare.)

V.

Eată, frate frățioare
 Că 'n grădină la răcoare
 În apus de mândru soare,
 Eșind bunul, blândul tată
 Cu Iilina dalba față
 Într'a serii desfătare
 Pe cărări la preumblare,
 Fata cea mai mijlocie
 Cu cea mare 'ntr'o chilie
 Colo 'n fundul de palat
 Amëndouă țineau sfat.
 Surioara cea mai mare
 Astfel zise cu 'ntristare:

— „Fiică mândră de 'mpărat

„Asta nu-i lucru curat!

„Noi știam, că ea-i perită,

„Și vezi eară că-i sosită

„Aducând-o pân acasă

„Bore 'n leagăn de mătășă.

„Ș'apoi noi ne-am fost jurat

„Să-i aducem de bărbat

„Smeu urt și necurat,

„Și dușmanul de noroc

„Ca să-și bată de noi joc,

„I-a adus, soro, pe Soare

„Cu menire călătoare

„Ș'a suit-o 'n sus la sine

„În palatul cel cu zine“.

— „A suit-o, dragă sor,

„Dar' așa s'o mai cobor

„Să-i plângă lumea de dor;

„Să te uiți numai la mine,

„Când ne-om despărți noi mâne.“

Așa vorbe cu năcaz

Grăiau fetele ca azi;

Ear' că mâne 'n prânzul mare,

Fiind gata de plecare

La bărbatu-i fiecare,

Împăratul eșia 'n frunte

Coborînd scările 'n curte,

După el mândrele-i fete

Cu frumoase lucii plete,

Trei ca trei frumoase flori

Coborau de susuori;

Dar' surora mijlocie, —

Pomenirea neagră-i fle! —

De Iilina să lipia

Și 'n ureche fi șoptia

De 'mpăratul n'auzia,

Și din grain așa-i grăia:

— „Alelei, soro Ilină,

„Dulce-a ochilor lumină!

„De când tu 'mi-ai povestit

„Cât de rău ai nimerit

„Cu bătutul de mărît,

„Pentru slabul tēu noroc

„Nu 'mi-e inima la loc!

„Să ai casă și bărbat,

„Și să dormi cu el în pat,

„Și să nu-l poți vedè 'n față

bani. Cu sprijinul „Albinei” și al „Victoriei” dela Arad s'a întemeiat în Nădlac o bancă românească, cu un capital de 100,000 fl. Că aceasta nu s'a făcut pentru vre-o trebuință, ci a făcut-o agitația, care lucră pe sub ascuns, ne-o dovedește și împrejurarea, că în Nădlac sînt două bănci. Mișcarea, care are de scop înmulțirea băncilor române, pornește din Ardeal și pe Alföld — durere — are isbânde însemnate.”

Adecă cu alte vorbe dacă noi întemeiam undeva o însoțire sau o bancă românească, care n'are nimic cu politica, facem agitație, și încă agitație „pe sub ascuns”! Prin urmare băncile și așezămintele noastre sînt cuiburi de agitație și trebuie prigonite și nimicite.

Eată, nu vorbele amăgitoare, cari au de scop să ascundă adevărul, ci vorbe scăpate în momente de mînie, cum sînt și cele de mai sus din „Hazánk” și cari stau în conglăsură cu faptele, ne arată adevăratele simțiri și porniri ale stăpînitorilor nostri și ne fac să-i cunoaștem tot mai bine!

Ear' cunoscîndu-i astfel, datorința noastră este a lucra cu puteri îndoite, ca să ferim așezămintele noastre de nimicirea, cu care sînt amenințate din partea lor.

Premiu pentru abonenți.

Redacția „Foi Poporului” vîzînd că gustul de cetit crește tot mai mult și în chip îmbucurător la poporul nostru, a hotărît să dea abonenților foi un frumos **premiu literar**.

Premiul va fi: o colecție sau **adunare de poesii populare și naționale**, împodobită cu **portretele mai multor poeți** de ai nostri.

Premiul se va da în cinste la toți abonenții foi din jumătatea a doua de an, și dacă n'au fost abonați mai înainte.

Cine deci voește să capete în cinste un frumos premiu, să se grăbească a abona „**Foia Poporului**”.

Cuvînt regesc. Știm ce îngrijire și durere a cuprins pe toți Românii, când prințul moștenitor al României a fost lovit de o boală grea, și am văzut, că în momentele de primejdie, cum și-a arătat întreaga Românie iubirea și alipirea sa față de augustul bolnav și de întreaga familie regală. Frumoase semne de legătură și tinere la olaltă între popor și domnitor! Dragostei și iubirii împrumutate i-a pus acum o frumoasă cunună M. Sa regele Carol prin un *manifest*, publicat în „*Monitorul oficial*” și adresat poporului român. Acest manifest este un adevărat cuvînt regesc, care atinge toate inimile românești, deșteptînd frumoase nădejdi pentru viitorul neamului nostru.

În manifest regele Carol, constatînd semnele de iubire și îngrijire, când gândurile se întunecau de amenințarea, că o muncă neîntreruptă de peste o jumătate de veac putea fi atât de greu încercată: și amintind, că științei și hărniciei medicilor țerei este a să mulțumim, că prințul este pe calea însănătoșirii, zice:

„Adîncă și nemărginită este recunoștința, ce umple sufletul meu, al reginei și al principesei Maria pentru aceste duioase și nenumărate mărturii de iubire: ele au stabilit între țeară și tron legături nouă și neperitoare. Cu toții eșim din această încercare întăriți, țeara mai încrezătoare în viitor, ear' eu mai mîndru pe poporul meu, care în aceste zile de desnădăjduire mi-a răsplătit munca întregii mele vieți.

„Precum ne-au fost întrunite gândurile, asemenea ne întrunim acum rugile noastre, înălțîndu-le către Pronia cerească într'un avînt de recunoștință pentru deplina însănătoșare a principelui moștenitor.

„Ear' eu, pătruns pînă în adîncul sufletului meu de o nesfîrșită grațitudine, nu voi înceta nici o zi de a chema binecuvîntările cerului asupra scumpei noastre Români și mult iubitului meu popor.

Castelul Peleş, 8 Iulie 1897.

Carol.

Adunarea „Asociațiunii transilvane”. „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român” își va ține anul acesta adunarea generală la *Mediaș*. Comitetul a convocat aici adunarea pe zilele de *27 și 28 August n. c.* În aceste zile se vor ține două ședințe, cu un program variat. Între punctele programului sînt puse la dezbateră și afacerea cu schimbarea statutelor și întregirea comitetului central.

Afară de ședințe se va face în zilele amintite frumoase sîrbări românești în Mediaș, precum concert, banchet, bal, excursiuni etc.

Ar fi de dorit, ca la adunare și sîrbări să ia parte nu numai inteligența, ci și țeranii mai cu seamă cei din părțile *Mediului*. Țeranii au să știe, că la o astfel de adunare câștigă multe și folositoare învățături. În privința aceasta preoții, învățătorii și alți fruntași din comune au să arete și să simțască poporului scopurile și însemnătatea adunărilor „Asociațiunii transilvane”, îndemnîndu-i a lua parte în număr cât mai mare.

Pentru steagul unguresc. Cîmpri-legiul milleniului din anul trecut a făcut și patrioticul învățător din *Luncavița* (com. Caraș-Severin) o festivitate școlară; și pentru a atrage luarea aminte a locuitorilor din comună asupra acestui lucru a pus pe școală un steag unguresc. Locuitorii români din *Luncavița* s'au indignat însă vîzînd steagul unguresc pe școala lor, și au cerut dela primar să delătore steagul. Steagul s'a delăturat, dar' totodată s'a făcut și arătare criminală contra mai multor locuitori pentru *agitare și siluirea organelor publice*. Tribunalul din *Caransebeș*, după ascultarea unei aprige vorbiri de apărare a avocatului *Coriolan Brediceanu*, i-a achitat însă pe toți, constatînd, că nu este agitație la mijloc; ear' sentința aceasta a întărit-o atât tabla regească din *Timișoara* cât și Curia, declarînd că oamenii și-au arătat numai *antipatia față de naționalitatea maghiară*, dar' agitație ori siluire asupra organelor publice n'au făcut.

Aceasta — mirare — este o judecată cum se cade, căci prin ea se constată, că antipatia sau ne iubirea nu se poate pedepsi.

Procesul Românilor din Sêvêrșin.

Cetitorii nostri știu, că mai mulți țerani din *Sêvêrșin* (com. Arad) au fost judecați, pentru-că au scos felinarele, pe cari le așezase în comuna lor notarul în conștelegere cu protopretorul, fără a fi cerut învoirea comunei. Zilele trecute a adus judecată și tabla regească din *Oradea-mare*, la unii ridicînd, la alții scărîțînd pedeapsa, astfel, că dintre cei 41 de țerani, condamnați din partea trib. din Arad la câte 14 zile închisoare, acum 21 au câte 8 zile, 6 câte 2 zile, 12 câte 14 zile, ear' 2 câte 26 zile închisoare. Acești din urmă sînt Arsenie

Ioan Buteanu.

Schiță biografică *)

Anul 1848 a scos la iveală și în sinul poporului nostru, care gemea în robie, un șir de bărbați, cari în acele vremi critice au fost în stare să-l apropie, conduși de entuziasmul lor pentru libertatea poporului, de limanul libertății. Luptele lor trebuie să ne umple cu o admirațiune cu atât mai mare, cu cât știut este ce pedeci uriașe să puneau dezvoltării Românilor înainte de 48, mai cu seamă după-ce dușmanii noștri seculari băgară de seamă, că și Românii încep să dea semne de deșteptare națională. Ideea unirii Transilvaniei, care prin anii 20 ai acestui veac nu le făcea spargere de cap Maghiarilor și maghiarisaților din Ardeal, începuse să prindă rădăcini între ei, cu toată opoziția, ce o făceau unele familii de magnați, de teamă,

*) Puținele date biografice despre Ioan Buteanu se află risipite prin „*Transilvania*”, „*Părți alese de G. Barițiu*”, „*Memoriile lui Moldovan* etc.”

„Cât e lumea în viață,
„Unde s'a mai pomenit?
„Unde s'a mai auzit?
„Dar', ilino, puiul meu,
„Știi tu cum am gândit eu,
„C'ar putea fi raiu de bine
„Între soțul tîu și tine?
„La iubitul tîu bărbat,
„Pîn a nu se fi 'nturnat
„De cu seară la palat,
„Să-i ascunzi afund sub pat
„Într'o curcubătă groasă
„O lumină vederoasă.
„Cînd frumosul tîu iubit
„Colea seara n' amurgit
„Se va 'ntoarce ear' în vale
„La palaturile sale,
„Luminările n' cetate
„Se vor stinge nesufiate,
„Numai cea acoperită
„De sub pat va fi scutită.
„Cînd iubitul lângă tine
„Va dormi noaptea mai bine,
„D'îngă el te scoală lin

„La lumina cea arzin'
„Și la flacăra-i senină
„Dorul feței lui și-alină;
„Căci în lume cine-a dat,
„Cine-a venit și-a lăsat
„Copiliță cu bărbat
„N'a lăsat de flori de măr
„La fecioare mîndrul pîr,
„Nici voinicilor cu gene
„Doi ochi negri și sprîncene”.

Cu de astfel de cuvinte
Pe copila fără minte
Din părinți tot desmerdată
Și de lume nemîncată
Sora-i mare și vicleană,
Sora-i inimă tirană,
Cu glas dulce și subțire
O luă curînd din fire,
Și din câte-o învățase
Soră-sa, nimic nu lasă
Ajungînd la ea acasă.

(Va urma).

Tripa și George Lupuț și tabla pentru aceea le-a ridicat pedeapsa, pentru-că »ei au făcut mai mare gură«.

Auziți judecată! Pentru-că cineva își cere dreptul și protestează împotriva volnicilor deregătorilor, adică »face gură«, e vrednic de-a fi pedepsit!

Floricele din dieta maghiară.
Când câte un patriot vrea să atragă luarea aminte asupra sa în dietă și să fie aprobat de »părinții patriei«, n'are decât să înjure pe naționalități sau pe câte un bărbat vrednic de al acestora și isbânda e deplină. Aceasta s'a întâmplat de nou acum de curând în dietă. »Măria-sa« deputatul *Lakatos Miklos* a zis între altele următoarele:

»... Acolo e apoi o altă linie de negru-galbin, care trece dela 1867—1897 prin preliminarele de spese ale budgetului ministrului president, și linia aceea e, că conducătorii Muscanilor, *Hurban, Axente Sever*, și alți asemenea trădători de patrie, cari au fugit de sub furci, capătă pensiuine, pe când cei-ce au apărât patria umblă acum cu cărje de cerșitori...«

Știți că e frumos! Asta va să zică a fi deputat în dieta maghiară! Să înțelege, că un murmur de aprobări a fost răsplata bravului deputat. Dar' oare nu are dreptate ziarul »Frankfurter Zeitung«, care vorbind zilele acestea despre dieta maghiară, a zis următoarele: astfel de dietă e mai rea ca o cărcimă.

Congresul sârbesc.

Congresul bisericii sârbești, care s'a întrunit la *Carlovci* în 11 Iulie c., a fost suspendat în 27 Iulie c. prin comisarul regesc, baronul *Nicolici*.

Pricina suspendării sau opririi ședințelor congresului este, că majoritatea deputaților n'au voit să se supună neîntemeiatelor cereri ale guvernului unguresc. *Bánffy* a voit să-și bage și aici prea afund nasul, dar' i-se dă peste el, căci deputații Sârbi se poartă foarte bine, apărând cu bărbăție biserica lor națională.

Știm, că la început ei au protestat împotriva vorbirii ungurești a comisarului, ceea-ce

că nu vor pute ajunge într-o Ungarie unită cu Ardealul, la masa slujbelor celor grase, pe cari pusese mână la noi.

Dintre puținii Români liberi de prin comitate era o parte bunicică pe calea, pe care umblaseră mulți din antecesorii lor: se maghiarisav, fie, că ocupau slujbe, fie prin căsătorie cu Unguroaice.

Cu tot disprețul, ce-l întimpinau Românii în școale și viața socială, cu toate pedecile, de cari dădeau voină a să afirme de Români chiar și în familiile lor, am avut o ceată de bărbați, care cu o tenacitate, adevărat românească țineau la poporul lor asuprit. Oamenii aceștia au format generația din 1848.

Ioan Buteanu a fost unul dintre ei. Născut dintr-o familie de nobili armaliști ai *Cetății-de-peatră*, a fost dat la un gimnasiu catolic.

Într-o oară de istorie explica profesorul de istorie cu mai mult foc ca de obicei o parte din istoria veche a Romanilor. Cu față roșită de emoțiune, cu ochi aprinși se

le este spre laudă. Tot asemenea 'și-au apărât și mai departe drepturile.

Congresul are drept să-și facă el ordinea de zi, adică rîndul lucrărilor. Comisiunea aleasă spre acest scop a propus și congresul s'a învoit, ca obiectele de desbatere să se împartă după felul lor în *administrative* (de ocărnuire) și *legislative* și să se desbată mai nainte cele dintâi și apoi numai cele din urmă; între aceste din urmă este și *proiectul de statut* pentru organizarea launtrică a bisericii.

Harnicul baron *Jivcovic* a adaus, că congresul să aleagă o comisie de 20, care să facă o *plânsoare către Domnitor*, arătând toate vătămările, ce a suferit biserica națională sârbească și autonomia ei din partea guvernelor ungurești, dela 1868 încoace. Propunerea s'a primit cu însuflețire și s'a ales comisia de 20.

Aceste au supărat mult pe *Bánffy* și el a hotărît să le puie capăt. De aceea baronul *Nicolici*, la porunca guvernului, a declarat în ședința de Luni, că nu recunoaște hotărârile înșirate mai sus și provoacă congresul să desbată mai nainte de toate proiectul de statut.

După declarația aceasta membrii congresului s'au sfătuit un ciss și apoi au făcut prin graiul baronului *Jivcovic* o propunere, subscrisă de 61 de deputați, în care se arată, că congresul are drept a-și statori ordinea de zi și, întemeiându-se în privința aceasta pe lege și pe dreptul seu și pe lângă aceasta pe lipsa unei grabnice deslegări a afacerilor administrative bisericesti, cari de ani de zile așteaptă a fi deslegate, declară, că nu poate urma celor pretinse de comisar, fără ca prin purcederea aceasta a sa să vateme supunerea datorită Majestății Sale. Propunerea a fost primită cu tunete de aplauze și a fost împărțită în scris comisarului.

În urma acestora comisarul, la îndrumările primite dela guvern, a oprit ținerea mai departe a congresului, până ce nu va primi hotărîrea Majestății Sale, privitoare la congres. Aceasta hotărîre se așteaptă pe săptămâna viitoare.

Deputații Sârbi vor face un memorandum la Majestatea Sa și o proclamație la alegători, la poporul sârbesc. Să crede, că congresul să va amâna pe timp nehotărît.

Ori-ce va fi, una să vede, că Sârbii s'au purtat brav, dând a înțelege guvernului, că ori-ce va face, ei de drepturile lor nu abdic.

ridică un elev în bancă și privește la profesorul lui. Mirat îl întreabă, ce voește. Confus găngăvește băiatul:

„Mai sînt următori de ai acelor Romani?“

„Mai sîntei voi Români!“, răspunde profesorul, plecând capul.

Episodul acesta a fost hotărîtor în viața lui *Buteanu*. Mamă-sa îi murise și tatăl seu contractase o a doua căsătorie cu o Maghiară.

Întors acasă tînărul avea lupte zilnice cu mamă-sa, căci în mândria sa de coborîtor din neamul roman nu mai voia să știe de Maghiari, cerînd cu insistență, să-l trimită la o școală românească. Ca să-l cureze de „boala românismului“, cum zicea mamă-sa, înduplecă pe tatăl seu, care era sub absoluta ei stăpînire, să-l trimită la studii în *Croația*, unde nu mai avea prilej să audă nici vorbindu-se de Români, necum vorbă românească.

Petrecerea lui în *Croația* a contribuit însă și mai mult la întărirea simțimentelor lui românești. *Croații*, cari cunoscără în

DIN LUME.

Încheierea păcii.

Cea mai însemnată veste din lumea mare este, că în sfîrșit se va încheia pacea între Turcia și Grecia. Încălirea ei se așteaptă în zilele aceste. După multă trăgănare Turcia a fost silită să urmeze voinței puterilor și se abzică de *Tesalia*. Contractul de pace are cinci puncte, între cari cele mai însemnate sînt: Turcia va primi un mic ținut din *Tesalia*, cam 50 de mile pătrate, cu câteva comune locuite de Români-macedoneni, ear' cheltuelile de războiu vor fi statorite în patru milioane și jumătate de fuști, (cam 45 milioane fl.)

Turcia va trebui să-și scoată oastea din *Tesalia*, însă numai după-ce se vor plăti cheltuelile de războiu sau dacă se va chizeși plătirea lor. Aceasta va da de mari greutăți, de oare-ce Grecia se află în mare lipsă de bani și se va pute face numai cu ajutorul puterilor europene.

Din Creta.

În *Creta* lucrurile earăș merg spre rău. Mici ciocniri sînt și acum între Turci și creștini, ceea-ce ne arată, că liniștea nu-i statornică. Bașbozucii au atacat pe creștini în două locuri, omorînd și jefuind. Turcii cer dela Sultanul trupe nouă, ear' creștinii au cerut dela admiralii puterilor europene, ca și trupele turcești, cari sînt, să fie scoase din *Creta*.

Sultanul a denumit de nou comandant al trupelor turcești din *Creta* pe *Djevad-Pașa*, care a și sosit în *Canea*. Admiralii puterilor însă nu-l recunosc de comandant al insulei și au declarat, că venirea lui nu va împedea pe puteri de a introduce constituția în *Creta*, a cărei afacere însă de o camdată stă baltă.

curînd, că sub masca înșelătoare a libertății individuale, Maghiarii vor să introducă o nouă iobăgie, pe cea națională, începură o aprigă luptă în jurnale și întruniri împotriva ideilor lui *Kossuth* și a clicei lui. A fost cu neputință pentru *Buteanu* să nu facă asemănări între cele experiate în *Croația* și starea poporului lui.

Cu prilejul unei astfel de întruniri *Buteanu* dă de doi clerici. Vorbind de întrunire își exprimă părerea lui de rău, că Românii n'au nicăiri un centru, din care să poată porni și ei lupta contra inamicului. „Cum să nu!“ i-se răspunde, „aveți *Blajul* în *Transilvania*, de unde poate eși ceva“. Singurul gând al lui *Buteanu* era acum să meargă la *Blaj* și să provoace pe cei de acolo la luptă. Tre-cînd *Bănatul* dela preot la preot, cu grija în spate, că îl vor primi rău în *Blaj* pe el, *Românul*, care nu știa românește, ajunse acolo.

(Va urma.)

V. Lazar.

Vieața și faptele

lui

Stefan Vodă

cel mare și bun, domnul Moldovei

1457—1504

de George Cătană, învățător.

(Urmare.)

Înainte de a se începe lupta, Stefan rînduî de se făcî o sfîntă liturgie asupra oastei apoi el marele viteaz, ținu o vorbire însuflețitoare către ostașii sei, îmbărbătându-i se lupte cu vitejie spre a-și scăpa țeara de robie; și cuvintele sale avură atîta putere, încît toți cu o gură strigară: «La luptă înainte, se sdrobim pe vrăjmaș».

Chiar atunci se revărsa de ziuă, Marți în 10 Ianuarie 1475, după alții în 17 Ianuarie 1475, când apoi se începî această luptă grozavă, care face mîndrie tuturor Românilor.

Dumnezeu ascultă glasul creștinilor și le veni într'ajutor, căci se puse o negură atît de deasă și întunecoasă, încît nu se vedea om pe om. Atunci de odată se auziră din mai multe părți ale pădurei glasuri de trîmbiți și buciune — semnul de război. Turcii cred, că acolo este Stefan, și se reped cu furie nespūsă spre pădurea, de unde veniau glasurile de trîmbițe. Fiind negură mare, ei dau unii preste alții și aleargă ca turbați. Călărimea și tunurile abia porniseră înainte, pedestrașii tăiau groaznic copacii, ca se deschidă drumul, când eată că marele Stefan cu oastea întocmită în rînd de bătae cade asupra lor și îi lovește dela spate. Tunurile așezate pe dealuri varsă foc în carne vie. Turcii se cred încunjurați și stau înmărmuriți neștiind încotro se apuce. Ei nu-și puteau întocmi nici oastea; tunurile nu le puteau folosi, se începe un măcel înfricoșat. Turcii se omoară unii pe alți, cad dimpreună cu caii, se răstoarnă, se înnămolesc în mocirlă, alții se îneacă în rîu, sbeară, se vaită, sîngele curge, pier sârmanii cu miile. Lupta fu una din cele mai groaznice și ținu două zile și două nopți; dar' Turcii din cauza numărului lor cel mare tot mai resistă. În fine Joi (12 Ianuarie) Stefan cu sabia în mînă se hotărî se dea lovitura cea din urmă. El în mijlocul luptei încuragează pe ostași și luptă voinicește. Atunci Turcii ne mai putînd rezista bravilor Moldoveni o iau la fugă. Românii se iau după ei și îi măcelăresc cumplit. Puțini cîți scăpară cu fuga prin păduri și prin calea Rahovei sînt loviți de nou de armata lui Stefan și goniți pînă la Siret și Ionășești. Unii Turci în fuga lor trecură riul, ear' locul de trecere s'a numit de atunci pînă astăzi «Vadul Turcilor». Alte cete de Turci fură gonite earăși pînă la Dunăre și

astfel Stefan scoase pe Turci cu deservire din Moldova. În această luptă mare au căzut în mînilor lui Stefan mai mult de o sută de steaguri, o mulțime de pași turcești (pentru unii pași mai mari Sultanul oferî lui Stefan pînă la 80.000 galbeni de cap) și mulți Turci robi; apoi însuși fiul Sultanului cu toată proviziunea și munițiunea Turcilor căzu în mînilor Moldovenilor. Numărul Turcilor, ce perise decînd intrase în Moldova, se urca la aproape o sută de mii.

Astfel întreaga armată a lui Soliman prin eroismul și vitejia lui Stefan și a ostașilor sei fu nimicită.

Un scriitor turc descriind această luptă zice: «cea mai mare parte din armata turcă au perit din cauza afurisitului aceluia de Domn al Moldovii, care întrecea chiar pe dracul în viclenie și în rîutate». Ear' istoricul Dlușoș plin de însuflețire scrie: «O ce bărbat admirabil! El nu este mai pe jos decît au fost eroii din vechime, cu cari atîta ne fîlim și care în timpul nostru atît de mare a înfruntat trufia Turcilor, cît putem zice că Stefan este cel dintăiu dintre toți principii cîți sînt pe lume! După judecata mea el este foarte vrednic se i-se încredințeze guvernul lumii întregi, și mai ales comanda oștirilor creștine împotriva păgînilor! Lui se i-se încredințeze toți creștinii pînă cînd suveranii lor își pun vieața în moliciune și desmerdări sau în lupte între dinșii».

(Va urma.)

SCRISORI.

Tinerime harnică.

Iacobeni, (pe Hărtibagiu) 20 Iulie n. 1897.

Onorată Redacțiune!

Tot începutul e greu, însă sfârșitul laudă începutul.

La propunerea unor tineri din comuna noastră, s'a aranjat în zilele de 2 și 3 Iunie a. c., adică a doaua și a treia zi de Rusalii o petrecere cu joc în localitatea școlii noastre. Petrecerea a fost mai mult locală și a decurs în ordine.

Pe cînd la început erau temeri, că nu se va pute ajunge scopul, totuși bunul Dumnezeu a voit, ca petrecerea noastră se ajungă la un bun sfârșit. Pe lîngă că s'a plătit musicanților suma de 8 fl., pentru care au contribuit fiecare ficior cu cîte 80 cr., ear' fetele cu cîte 50 cr., au mai încurs suprasolviri dela ficiori și fete, precum și dela căsătoriți precum urmează:

a) Dela ficiori: Ioan Crăciun 1 fl., Ilie Bunea, învățător, 50 cr., Ioan Stănuț 50 cr., Ioan Mesaroș 50 cr., Manoil Toduc 50 cr., George Mesaroș 40 cr., Manoil Sas 30 cr., Ioan Corneliu Crăciun 30 cr., Ilie Toduc 35 cr., Toader Pitici 30 cr., Nicolae Giurgiu 30 cr., George Drăgan 20 cr., Valerie Oancea 10 cr., Erofșteiu Stănuț 10 cr., Pavel Cozac 10 cr., Simeon Duca 10 cr.

b) Dela fete: Maria Sbărcea, Istina Sbărcea, Fenvronia Oțetea, Maria Bazea, Ana

Stănuț, Maria Lațcu, Veronica Branîște, Istina Branîște, Sofia Mesaroș, Zenia Cozac și Re-veca Lațcu cîte 5 cr.

c) Dela căsătoriți și alte persoane: Nicolae Lascu, episcop cu soția 50 cr., Teofil Sas, învățător cu soția 50 cr., George Radu, econom cu soția 50 cr., Ioan Roboșan 10 cr., Kovács Ignác, zidar, 30 cr., Szélesi Jozsef, zidar, 30 cr., cari bani adăugîndu-se la olaltă dau suma de 8 fl., mai adăugîndu-se restul banilor rîmași dela petrecere în sumă de 7 fl. 90 cr., cari adăugîndu-se la olaltă dau suma totală de 15 fl. 90 cr., cari bani s'au întrebuițat după-cum vom vedea mai la vale pentru următoarele lucruri folositoare, pentru cari tinerimea de mult și-a exprimat dorința a le vedea realizate și cari s'au și realizat.

Vîzînd că în mai multe comune tinerimea noastră română s'a adunat în jurul oamenilor mai cultivați, precum preoți și învățători, pentru a auzi dela dinșii povește practice folositoare pentru vieață, și și în comuna noastră Iacobeni s'a organizat tinerimea pentru cercetarea mai regulată a bisericii și a școlii pentru a se introduce în cîntările liturgice, precum și în cetire, scriere geografie, și pentru aceea s'a ales de președinte (tată al ficiorilor și fetelor), vrednicul locuitor din comuna noastră și totodată episcop primar Nicolae Lațcu, ear' de vicepreședinti tinerii Ioan Crăciun și Ioan Stănuț.

Chemîndu-se întreagă tinerimea înaintea comitetului parochial, s'au legat cu toții și și-au dat cuvîntul lor de onoare, că vor cerceta regulat biserica și școala în toată Dumineca și sîrbătoarea dela 12—2 ore, cînd apoi trîgîndu-se clopotele, se meargă cu toții în ordine exemplară sub conducerea învățătorului sau a președintelui lor, ear' după terminarea vecerniei li-se dă voe a petrece unii cu alții prin povești, giume și cîntări. S'au obligat totodată, că vor fi totdeauna supuși și la eventualele pedepse banale, cari ar urma după necercetarea regulată a bisericii și școlii, din partea unuia sau altuia dintre adulți.

Tinerimea noastră dorind a avea o foaie proprie, care se o poată ceti fiecare dintrîșii pentru de a ști tot mai bine și a auzi dintr'însa știrile din poporul nostru, a hotărît cu unanimitate, ca se aboneze „Foaia Poporului“, pe jumătatea a doua a anului curent, din care am și primit pînă acum 3 numeri. Cu drag așteptăm ca se vie Dumineca, ca se o putem ceti. S'a propus, ca foaia se vină pe numele tatălvi ficiorilor, respective a președintelui. Foaia s'a abonat din restul banilor rîmași dela petrecere, și ne bucură foarte mult și nu o vom părăsi nici în viitor.

Simțîndu-se mai departe lipsa unei toci la biserica noastră, cu bun înțeles s'a procurat și aceea, și în ziua de Sf. Petru s'a sunat pentru prima-dată. Toaca aceasta pentru carea s'a spesat 14 fl. 30 cr., e o podoabă în comuna noastră, prin sunetul ei cel plăcut, care îl produce.

Dee bunul Dumnezeu, ca se se întîrească inimile tinerimei noastre tot mai mult pe calea apucată și le promitem, că noi ca învățători le vom sta tot deauna într'ajutor cu puterile ce le avem și zic se dee Dumnezeu ca se-și afie mulți următori, căci noi ne vom da silința a fi totdeauna ca sluga aceea, care cu un talant a câștigat cinci talanți, și nici-cînd nu ne vom asemîna cu sluga leneș, care a ascuns în pămînt talantul Dluu seu.

Ilie Bunea, învăț.

Casa lui Iancu.

— Vezi ilustrația. —

Cetitorii foaii noastre vor fi de sigur plăcut atinși privind ilustrația, care ne înfățișează casa, în care a văzut lumina zilei unul dintre cei mai mari fii ai poporului nostru, »regele Munților»: *Avram Iancu*. Și tot asemenea credem, că vor simți o plăcere deosebită, când le vestim, că în zilele aceste a eșit în tipar *biografia* sau descrierea vieții lui Iancu, scrisă de dl *Iosif Sterca Șuluțiu de Cărpeneș*.

Despre marele și falnicul Român Iancu s'au scris multe în deosebite cărți și foi, dar' o biografie întreagă până acuma ne-a lipsit. Dl Șuluțiu, a făcut un mare serviciu Românilor, că 'i-a descris viața, adunând aproape tot ce s'a scris despre el, atât din partea Românilor, cât și din partea străinilor și povestind multe întâmplări din viața acestui mare viteaz, dintre cari la multe dl Șuluțiu a fost de față. Astfel Șuluțiu în cartea sa urmărește pas de pas faptele, lucrarea și mersul vieții lui Iancu, începând dela naștere și până la moarte, luminând multe întâmplări și criticând și îndreptând cele scrise și răspândite despre Iancu.

Cartea dlui Șuluțiu ne înfățișază pe Iancu în toată mărimea caracterului său, așa cum a fost el, Român înflăcărat și jertfitor pentru binele poporului român... Cine vrea să cunoască viața atât de frumoasă și sbuciumată a acestui mare Român, să nu pregeteze a ceti cartea dlui Șuluțiu, căci multe și folositoare învățături își va câștiga. *) Datorința noastră este a cunoaște viața și faptele bărbatilor mari, cari luminează din trecut și ne dau pilde de luptă și jertfă pentru cauza poporului român. De aceea recomandăm cu toată căldura cetitorilor nostri cartea dlui Șuluțiu despre Iancu. Ea este împodobită cu trei frumoase ilustrații: Iancu călare în fruntea Românilor, portretul autorului și casa lui Iancu.

În cea dintâiu, pusă la începutul cărții, Iancu ni-se înfățișază în culmea mării sale, când călare pe un cal ager cu sabia scoasă merge în fruntea *Moșilor și Crișenilor*, comandându-i la atac, la învingere... Acest portret e unul dintre cele mai bune, dintre câte avem despre Iancu.

Ilustrația casei lui Iancu o dăm și noi cetitorilor nostri. Casa lui Iancu se află în *Vidrad-jos* și astăzi e proprietatea „Asociațiunii transilvane”, căreia Iancu 'i-a testat-o, dimpreună cu toată averea sa. Ea este o casă de munte frumoasă, cu coperișul înalt, așa cum se zidesc casele în Munții-Apuseni. Ca un frumos suvenir, rămas dela Iancu sunt cei doi plop, ce se înalță lângă ea și pe cari îi putem numi „*Plopul lui Iancu*”, de oare-ce au fost sădiți de mâna lui.

*) Cartea are titlul: *Biografia lui Avram Iancu, de Iosif St. Șuluțiu de Cărpeneș*, Sibiu, 1897. Prețul 50 cr. Autorul a merit venitul pentru un fond, care să se alăture la averea rămasă de Avram Iancu, purtând numele „*fundațiunea Avram Iancu*”.

Falnic se înalță acești plop, întocmai cum falnic s'a înălțat odinioară Iancu. Plopul stau și azi, Iancu a căzut și s'a sfârșit în desperare, dar' pomenirea lui vecinică va fi la poporul românesc, precum vecinică și neperitoare e pomenirea acelor, cari își închină vieța nației din care fac parte.

Vorbe înțelepte.

— Una la săptămână. —

Lumina.

Lumina este dătătoare de viață. Astfel aceia, cari voesc renvierea unui popor, trebuie să se îngrijască a sparge mai întâiu întunecul, care-l ține înfășurat sub vëlul amortitor, și să-l lumineze prin învățatură și creștere.

Casa lui Iancu.

1000 fl. ca dare; toate comunele ar avea să plătească 4 milioane floreni.

Dar' știm, pecum am spus și mai sus, că țeranul nostru cea mai mare parte a dărilor o plătește cu prețul bucatelor sale vândute după secere.

Pentru plățirea acestor 4 milioane de floreni să zicem, că toți plugarii nostri vând numai 4 milioane ferdele de grâu, și că la fiecare ferdelă vândută cu preț scăzut după secere este o pierdere numai de 30 cr., față de prețul ce 'l-ar căpeta, vînzînd grăul mai târziu, preste iarnă sau primăvara. Cu chipul acesta ar eși o pierdere de 1 milion 200 mii floreni — adecă o întreagă bogăție națională —

care din sărăcia noastră românească se duce fără de veste în buzunarele celor mai mari dușmani ai nostri.

Dacă până acum, an de an, am avut noi numai din vinderea bucatelor pierdere de câte 1 milion și 200 mii fl., ne putem ușor închipui câte alte perderi vom fi îndurat și îndurăm încă în alte multe privințe.

Ar fi însă păcat de Dumnezeu și totodată cel mai neertat păcat național, ca și pe viitor să mai mergem tot pe calea cea rea, care ne poate duce foarte ușor la perire.

Dar' lucru firesc, în urma celor spuse, vor întreba inibiții nostri cetitori, ce ar fi de făcut pentru îndreptarea rului?

Răspunsul este foarte ușor; dar' nici cele de făcut, pentru îndreptarea spre bine, nu sînt grele de implinit. Eată cum:

În fiecare comună românească prin stăruința preoților, învățătorilor și a altor cărturari să se pună

fără amânare astfel lucrurile la cale: ca pentru plățirea dărilor nime să nu-și vîndă bucatelor după seceriș, ci să imprumute banii de lipsă spre acest sfârșit dela băncile noastre românești.

De aici ar eși următorul bine: că după socoteala noastră de mai sus — imprumutând spre pildă toți Români 4 milioane floreni ar trebui să plătească camete pe $\frac{1}{2}$ de an să zicem cu 8% = 160 mii fl. adecă după tot florenul imprumutat 4 cr.; ear' toți locuitorii unei comune, cari au imprumutat 1000 fl., vor plăti 40 fl.

Prin urmare, scoțînd 160 mii fl., cametele ce s'ar plăti băncilor noastre pentru imprumul sus numit pe $\frac{1}{2}$ an, ar rămîne din 1 milion și 200 mii — un milion și 40 mii floreni în casele

PARTEA ECONOMICĂ.

Cum se facem preț bucatelor?

(Urmare și fine.)

Pagubele, ce se pricinuesc prin vinderea bucatelor după seceriș, se ridică în fiecare an la milioane de floreni. Socoteala se poate face foarte ușor. Să luăm ca temein pent u această socoteală numai darea, lăsînd la o parte celelalte lipse arzătoare a le țeranului, spre a căror acoperire el de abia așteaptă secerișul.

Astfel să zicem, că în Ardeal și Ungaria sînt 4000 de comune românești — ceea-ce nu e prea mult. Să zicem mai departe, că locuitorii din fiecare comună au să plăteasca pe an numai câte

plugarilor nostri; căci, cum am arătat și mai sus, bucatele mai târziu se vând cu preț mult mai bun, din care se pot plăti și cametele la bănci și totuși se rămână o sumă atât de frumoasă.

Mulți vor zice, că sfatul e bun, dar' nu se poate îndeplini. Acestora le răspundem: nu mai e timp de pierdut; și așa relele ne-au copleșit din toate părțile și ne amenință cu totală nimicire. Nici acum, în ceasul al unsprezecelea, se nu ne știm reculege, se nu ne putem veni în ori, pentru a înfrunța primejdia? Dacă n'am face-o, nici n'am fi vrednici de o soarte mai bună.

La lucru deci: luminători ai poporului! *Să facem*, cu chipul acesta, *preț bucatelor*, se scăpăm de jugul burselor, luând, dacă altcum nu se poate, împrumuturi dela băncile noastre. Cel puțin în modul acesta înmulțim averea națională.

Un sfat.

Foaia „*Deșteptarea*” din Bucovina scrie următoarele: Prin țeara nemțească, dară ici-și-colo chiar și pela Nemții dela noi din Bucovina am văzut, că după-ce strîng sęcara, îndată bagă plugul în miriște și samănă ori codine de sub ciur, ori napi de miriște. — La loc bun, adecă la loc destul de gras ai toamna până la strînsul de pe cîmp ori o cosire bună de fîn mázărighios ori câteva coșuri de car de napi. Atât fînul mázărighios, cât și napii de miriște dau nutreț foarte bun pentru vitele cornute. De napi vacile dau și mai mult lapte.

Napii trebuie odată prășiți. Toamna scoțându-i din pământ, îi curățești de frunze și-i pui în jirăduice, acoperindu-i din ușor cu paie. După-ce se svîntă așa, îi îngropi în jireadă ca crumpele și stau tare bine. Când îi dai la vite, îi dumici și-i presuri cu câte un pic de tărîțe.

În acest an s'ar putè sēmēna codinā ori napi și la locurile, cari au tînjit de ploile cele dese ori de vārsări de apă; căci e păcat, ca locul se rămāe de giaba și se plătești și birul.

Mie 'mi-s'a întēplat într'un an, că 'mi-a bătut grindina cam pela S. Petru 2 fālci de orz. Eu orzul 'l-am cosit iute și 'l-am cărat, ear' în miriște am băgat plugul! Așa până pe la ziua Crucii am mai strins vre-o șese carē de fîn mázărighios, care apoi 'mi-a prins foarte bine peste iarsă. — Omul face, cum poate, numai se fie bine. —

Contra împunsăturilor de albine.

Pentru preintimpinarea împunsăturilor de albine sînt de a se lua în bāgare de seamă următoarele:

1. Înainte de ce am deschide coșnița, trebuie se fim în curat cu ceea-ce avem de isprăvit în ea.

2. Coșnița se o deschidem cât mai încet, fără de a o scutura.

3. Se nu prindem de coșniță, înainte de a ne fi îngrijit de fum: prin aprinderea țigaretii sau pipei, ori prin producerea fumului de bălegar, de putregaiu sau de strantă.

4. Înainte de a porni lucrul se suflăm bine de câteva-ori fum între faguri.

Mai târziu putem fi mai cruțători cu fumul și mai cu seamă cu cel de tábac.

5. La scoaterea și așezarea fagurilor se fim cu grije, ca se nu ne scape jos.

6. Se nu rēsufliăm spre fagul cu albine.

7. Se nu facem mișcări puternice, se nu tresărim, nici se nu ne ferim aprig de atacul vre unei albine.

8. Dacă totuși am fost împunși, se scoatem acul din rană, storcînd veninul, și ungîndu-ne cu scuipat.

9. Fiind albinele de tot ațîțate, se ne intrerupem lucrul pe mai târziu.

10. Pentru scutirea de împunsături în față e cel mai bun obrăzarul, care e bine se-'l aibă fiecare stupar; dar' pentru aceea regulele numite în cele 9 puncte totuși trebuie observate, căci chiar și cu obrăzarul e greu și neplăcut a lucra, fiind albinele ațîțate.

Prāsirea galițelor.

(Urmare.)

Ca se câștigăm primăvara de timpuriu mulți pui, avem se punem ouele de găscă, rață și găini sub curci, cari le putem numi mașini vii de clocire. Acestea clocesc mai sigur și sînt mai statornice și blăjine la clocit decăt găinile, încat avem se purtăm prea puțin sau de loc grije de ele. Pe lângă aceasta curcile ca cloce sînt de tot ascultătoare și blānde, încat n'avem se ne temem că ar turti ouele. Curcile clocesc cu siguritate 20 până la 30 de ouē și se pot întrebuița pe lângă nutrire și îngrijire bună cānd sînt sănătoase mai de multe-ori după olaltă la clocire. Avantagiul cel mai mare la curci îl avem într'aceea, că afară de timpul năpărlirii le putem totdeauna înșela, ba așa zicînd sili la clocire, ceea-ce vom ajunge cu cele mai bătrāne mai ușor ca cu cele de un an.

Spre scopul acesta avem se așezăm într'un loc întunecos în o lădiță sau într'o corfiță un cuib de fîn sau din pae 9 până la 10 ouē de porțelan, cānd apoi apăsăm curca pe ouē și prin un coperiș o reținem în șezut. Curca rămāne 24 ore fără nutrimēt șezînd, cānd apoi o luăm de pe cuib, ca se poată mănca și spre a se reculege. După o $\frac{1}{2}$ de oră ear' o punem după modalitatea descrisă pe cuib, până se dosvoaltă în ea voia de clocire. Curcile mai bătrāne de un an vor căpeta în cele mai multe casuri după 3 zile voe de clocire. Curcile mai spārioase și sělbatice trebuie amēțite înainte de a se pune la clocit, ceea-ce ajungem dacă-i vom pune capul sub o aripă și 'n starea asta o învîrtim puțin încoace și 'ncolo în aer, ear' în starea asta de amēțire o punem pe cuib, ba mulți cearcă a ajunge scopul acesta și prin aceea, că le îmbată cu bucăți de pāne înmuiate în vinars sau vin subțiat cu apă.

Și 'n găinile de rind putem desvolta voia de clocire dacă le dăm ovēs și sēmēnță de cânepă sau câteva grāunțe de piper, sēmēnță de urzică ori puțin vin, dar' capul lucrului este ca se fie cotețe calde. În găini putem desvolta voia de clocire și prin următoarea modalitate: Într'un loc acomodat punem mai multe cuiburi cu oue de porțelan, fiindcă cele naturale se pot strica și sparge. Dacă ved găinile atari cuiburi înaintea lor, în cele mai multe casuri își capetă voia de clocire. O altă modalitate este aceea, cānd punem în cuib găinile destinate spre clocire peste ouē de porțelan încălzite. Găina rămāne de regulă după ouat timp mai îndelungat pe ouele cele calde, cānd apoi nu peste mult capetă voe de clocire.

Numai atunci avem se punem în cuib ouele naturale de clocire, cānd cloca se sburlește la atingere, mușcă și șueră, mai departe cānd își schimbă în măsură mare vocea, cānd îi cad penele de pe foale, cānd nu mai necurățește cuibul seu și cānd însași își drege cuibul, cāntă după ouele sale și nesilită se reîntoarce earăși la cuibul ei, atunci putem se aducem în rind cu toată sîrguința cuibul de clocire.

La reușita unei clociri are mare influență și locul unde se așeză cuibul.

Dacă voim se ajungem o clocire cu succes, atunci avem se imităm, încat se poate, modalitatea cuibului soiului de pasere ca cum se îndatinează aceea a cloci în stare sělbatică. Înainte de a începe o pasere de a oua, își caută un loc acomodat, unde poate cloci neconturbat și ascuns. Paserea în starea sělbatică își poate alege un atare loc unde vrea, căci de multe-ori vedem, că o pasere cāntăreață, care este conturbată în locul așezat, își părăsește cuibul și își caută un altul mai acomodat.

Găinile noastre de casă, găștele și rațele își caută spre clocire încat se poate totdeauna un loc ascuns dinaintea oamenilor și animalelor răpitoare și așa și noi avem se punem cuiburile de clocire în locurile, unde nu pot ajunge animalele cealalte, cari însă se nu fie nici prea luminoase, nici prea întunecate.

Tocmai precum în natura liberă o pasere se desparte de semenele ei cānd începe a cloci, tocmai așa avem se îngrijim ca o pasere domestică se nu fie prin sgomotul și larma locuitorilor de casă sau prin a animalelor conturbată și dacă nu-și părăsește cuibul, totuși este neliniștită prin sgomotul produs, cānd de multe-ori sparge câteva ouē sau nu le acopere pe deplin și prin urmare nu le încălzește într'u asemenea mod, prin ce se omoară puii în oue.

(Va urma.)

Iuliu Bardsosy.

Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români din Brașov.

Una dintre însoțirile noastre cele mai harnice este, fără îndoială, societatea, care poartă numele de mai sus.

Fruntașii brașoveni, în frunte cu zelosul paroch și protopop onorar din cetatea Brașov, dl *Bartolomeiu Băulescu*, încă de pe la 1869 au întemeiat aceasta, cu un scop din cele mai folositoare pentru Români.

Începutul a fost modest, propășirea din an în an tot mai îmbucurătoare.

Douăzeci de ani societatea a fost condusă cu un zel deosebit de cel dintâiu președinte al ei, părintele protopop *B. Băulescu*, după a cărui retragere, timp scurt, a urmat părintele *V. Sfetea*, ear' dela 1891 conducătorul ei este dl *N. Petra-Petrescu*.

Adunarea generală a Asociațiunii din est-an a Asociațiunii a fost conchemată pe 18/30 Maiu, dar' din pricina unor neînțelegeri, făcute de unii din membrii, s'a continuat a doua zi de Rusalii.

În aceasta zi s'a ales noul comitet și anume: *N. Petra Petrescu*, președinte; *V. L. Popovici*, vicepreședinte; *Th. Spu-derca*, cassar; *Dumitru Haller*, controlor; *Pompiliu Dan*, profesor, secretar; *Iordan Muntean*, asesor la sedria orfanală, *Gr. Maior*, redactor, *I. Aron*, director la școala de fetițe, *I. Săbădeanu* comerciant, *V. Antoniu*, cismar, *Ioan Coliban*, templar, *George Cioflec* și *Nicolae Petrea*, jococari.

Pacea și liniștea a fost restatornică în însoțire, care ca și până acum, își va împlini cu zel datorința sa.

Animale folositoare.

Ariciul se hrănește mai cu seamă cu șoareci și alte animale rozătoare, melci și cărăbuși. *Nu omoriți nici un ariciu!*

Broasca e o soață nedespărțită a plugarului; fiecare broască mănca câte 20—30 insecte (goange) într'un ceas. *Nu omoriți nici o broască!*

Sobolul nimicește cărăbușii, omidele și alte insecte stricacioase economiei. *Nu omoriți sobolul!*

Pasările prapădesc sumedenie de insecte, mai cu seamă omide, cari fac mari stricăciuni. *Nu omoriți pasările!*

Măriuța (coccinela) e cea mai bună prietină a plugarilor și grădinarilor, căci pustiște în mare măsură păduchii de frunze, cari strică multor plante, îndeosebi pomilor. *Cruțați această insectă!*

Sfaturi economice.

1. Să plătești totdeauna lucrurile, pe cari le consumi; să nu le iai pe datorie.
2. Să nu ți se pară nefolositoare nici o economie, ori-cât de mică ar fi, și să te îndeletnicești cu chipul acesta la obiceiuri de bună rânduială și cruțare, căci: *din pârâiașele mici se fac riuri mari.*
3. Să învățăm pe copii de mici să se dedee la obiceiuri bune. Părinți, învățați-vă copiii să fie cruțători. Fiecare să-și aibă cassetă lui. Puneți în toată săptămâna câțiva cruceri în ea, — când sânteti mulțumiți de purtarea copilului. Cu chipul acesta copiii vostri vor deveni buni și cruțători, căci cruțarea li-se va preface în natură și nu se vor deda a cheltui — cum fac mulți oameni — pe lucruri de nimica, agoniseala lor.

Știri economice.

Bănci în Bucovina. Foaia „*Patria*” scrie, că fruntașii români din *Suceava*, lucrează la întemeierea unei bănci de împrumut și economii cu un capital de peste 20.000 fl.

Asemenea are știrea și din *Rădăuți*, că se lucră în cercurile românești de-a să întemeia acolo o bancă de credit și economii.

„*Murășanul*”. Cu numele acesta să întemeiază o nouă bancă românească în *Maria-Radna*. Condițiunile de plată a acțiilor, cari au prețul de 100 fl. sânt foarte priincioase; suma de o sută are să se plătească în curs de 2 ani și $\frac{1}{2}$. Adunarea de constituire s'a ținut Joi, în 29 Iulie c. Dorim înaintare nouei bănci românești.

Lucrări pregătitoare. Ministrul a prelungit timpul de lucrări pregătitoare, dat lui H. Baader, din *Timișoara*, pentru facerea unei căi ferate dela *Biserica-Albă* la *Iabla-nița* și dela *Bosoviciu* de-o parte până la dealul *Pregeda*, ear' de altă parte până la *Staierdorf* și *Vêrșeț*.

Smulgerea penelor la găște. Smulgerea găștelor să ține a fi un izvor de venit bun, dar' trebuie tare cu grije să o facem, căci dacă nu ușor ne putem păgubi. Dacă smulgem penele la găște tinere, aceste sânt împedecate în dezvoltarea lor și vom ave mai multă pagubă, decât câștig. S'a aflat adecă, că dintre două cirezii de găște tinere, cele smulse de pene au cântărit cu câte 1 kgr. mai puțin, ca cele nesculse. E bine, ca în anul dintâiu să nu smulgem găștele, în anul al doilea să poate pe vremea năpârliirii.

Boalele de porci. Boalele de porci să lătesc de nou în toate părțile. În săptămâna trecută s'a sporit cu 89 numărul comunelor, în care bântuie boala de porci, fiind astfel numărul total 1197 de comune. *Orbal-tul de porci*, încă bântue în 148 de sate. În părțile noastre boala de porci s'a ivit de nou în *Țeara Oltului*, pe la satele *Veneția-de-jos*, *Mândra*, *Arpaș* etc.

Cea mai mare pepinerie de galte să află în Statele unite din America, în satul *Little-Compton* (statul *Rhode-Island*). Proprietarul se cheamă *Wilbur*. El are aici 100 de cotețe și în fiecare câte 40 de găini. În fiecare zi după prănz se adună ouăle și se transportă. În anul trecut *Wilbur* a transportat în deosebite țeri 150 mii de duzine de ouă.

Găinile lui *Wilbur* primesc mâncarea de 2 ori pe zi; dimineața li-se dau felurite legumării, ear' spre seară cacuruz.

Măsurile metrice în Anglia. Din *Londra* se vestește, că parlamentul a votat legea, prin care se introduc în Anglia măsurile metrice. Aceasta își are însemnătatea sa, pentru-că e știut, că poporul englez e popor neguțătorec și are multe daraveri de negoț cu toate popoarele. Prin aceasta se înlesnește atingerea neguțătorească cu deosebire cu popoarele, cari folosesc aceste măsuri. Eată țerile în care sânt introduse măsurile metrice: *Austro-Ungaria*, *România*, *Germania*, *Italia*, *Grecia*, *Rusia*, *Svedia* și *Norvegia*, Statele unite din America, *China* și *Iaponia*.

Prețul grânelor. Prețul grânelor s'a urcat în mod însemnat. Pricina este roada slabă ce o dă secerișul în anul acesta. După-cum să scrie, în America va fi seceriș bogat, bun va fi și în Germania. În celelalte țeri însă secerișul va fi slab și nemulțumitor; între aceste țeri sânt și cele locuite de noi, adecă *Ardealul*, *România* și *Ungaria*.

Urcarea s'a făcut mai întâiu la bursa de bucate din *Viena*. La 1 Iulie era hectolitru de grâu cu 8 fl. 50 cr. în 20 Iulie să nota deja cu 9 fl. 86 cr., adecă o urcare mai mare de 1 fl. Un preț așa de mare n'a avut grâul din anul 1892 și încă se va mai urca. De aceea plugarii noștri în cât numai pot să nu se grăbească cu vinderea grâului, căci prețurile să urcă.

Ovășul și cacuruzul numai puțin s'au urcat în preț.

Pentru Săcui. Ministrul de comerț a provocat pe industriașii maghiari din *Dobrișin*, *Arad* și *Seghedin*, ca de aci înainte să ia de ucenici băieții de Săcui. Ministrul făgăduiește, că la astfel de băieții le dă în cinste bilete pe calea ferată, ear' când să fac măiestrii li va și ajutama.

Dreptate ungurească!... Noi Români dacă cerem ceva ca Români, ministrul ne răspunde, că n'are de unde să ne ajute, pentru Săcui însă sânt mijloace!...

Împotriva păduchilor de lemn sau a stelnițelor. — *Buruiana*, numită urda vacii (sau tarhon sêlbatic) și pe care învățații o numesc *Lipidium rurale* atrage stelnițele.

Dacă punem într'o odae ramuri uscate de buruiană de asta, stelnițele sânt atrase de ea și unele mor, altele amortesc, așa că putem să luăm buruiana astfel încărcată cu gigăni și s'o aruncăm în foc.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

D-sale Iacob alui S. Mol. Teiuș. Adresează-te cu plânsoarea cătră protopretorul cercului. De nu vei fi mulțumit cu sentința sa, mergi la comitat, și de aci la ministrul de interne. Notarul nu a avut dreptul să-ți confişte actul de extimare, ear' sentința de judecată nu dînsul are să o aducă, ci judele (primarul) comunal. Notarul are să o noteze numai la protocol.

D-sale Ant. Buc. în S. U. Dacă pođu e proprietatea baronului, nu puteți scăpa de vamă, și trebuie se fiți încă bucuroși, că vă lasă se treceți peste el. Comuna ar pute face însă o înțelegere cu dînsul, de pildă, ca se i-se plătească la an o anumită sumă din lada comunală, ear' dela oameni să nu mai ceară nimica. Puneți-vă dară în conțelegere cu fruntașii comunei și cu baronul.

D-sale I. Pan. în Muncel. Atârnă dela comanda militară. Atunci te va chema la arme, când va crede dînsa că e timpul potrivit. Se poate ca la toamnă, dar' e mult mai probabil că abia la primăvară. Poți face întrebare la „*Ergänzungsbezirks-Commando*” dela regimentul, la care ești asentat, și tot acolo poți să dai și rugare, ca să te cheme la toamnă. Vei vedè, ce-ți vor răspunde. De pèrdut nu poți perde nimica. Pè rugare să pui timbru de 50 cr., căci fiind vorba de favor, trebuie timbrată. La căsătorie poți pași numai cu licență dela ministrul de honvezi. Mergi la notarul comunal să-ți faci rugările.

Nic. 1. în Criscior. Că te apuci de neguțătorie, faci foarte bine. Noi înră în deosebi nu-ți putem recomanda unde să te așezi. Cetește despre toate comunele, cari le-am publicat ca locuri bune pentru neguțători, alegeți una sau două din ele, scrie vre unui fruntaș de acolo, cerând deslușiri și dacă ai răspunsul, e bine să mergi acolo în persoană. Numai curagiu și băgare de seamă să ai și atunci credem că vei isbuti.

Abonent Nr. 168. Pentru chiverniseala rea a banilor publici pedeapsa nu e numai suspendare dela oficiu și plătirea înderēt a tuturor sumelor defraudate, ci și închisoare ordinară. Ântâ'u are să-l judece forurile administrative pe cel vinovat; în cazul comunicat de D-ta comitatul pe baza investigațiunei, ce o va ține protopretorul la fața locului — ear' după aceasta actele le transpun la tribunal pentru a fi tras respectivul în cercetare criminală. Dar' la tribunal după o anumită sumă de ani intră prescripția și făptuitorul nu se mai pedepsește. Aceasta se va întâmpla și cu omul D-voastre. Dela comiterea faptelor incorecte au trecut cinci ani și astfel tribunalul nu-l va mai trage la răspundere, ci numai organele administrative. Fă dar' arătare în scris la pretură ori la comitat, mai bine însă fiind că e vorba de dărea statului, la direcțiunea de finanțe. Pedeapsa ce o va primi e: pierderea ofiului și amendă în bani.

V. H. în Lozna m. Adresează-te cu întrebare la dl N. Petra Petrescu, Brașov (filiala „Albinei“), alăturând la scrisoare un timbru de 5 cr. pentru răspuns. (Vezi în nrul de azi art.: Asociațiunea p. ajut. sodalilor etc. din Brașov).

Teara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murēș
de
Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

În Brad se află 4 biserici, două românești și două ungurești și aici este scaunul protopopiatului român gr.-or. al Zarandului, de care se țin 51 de parochii, cu 38,830 de credincioși.

În privința economică-comercială Bradul e centru însemnat. În el se află un institut de bani românesc („Crișana“) și se fac târguri mari, vestite (tîrg de săptămână se face Joia). În timpul mai nou s'a construit pe valea Crișului-Alb până la Arad, cale ferată. Ea pleacă dela Brad pe Criș în jos și trece pe la comunele Baia-de-Criș, Hălmagiu, Aciuța, Gurahonț etc. îndreptându-se spre Arad.

Bradul are 3006 locuitori, dintre cari peste 2200 sînt Români, ear' ceilalți Nemți, Unguri etc.

În giurul Bradului, precum am amintit, se află bășaguri bogate de aur și straturi de cărbuni de peatră. Pământul conține pe aici în sinul seu mari bogății, cari se exploatează în mai multe mine la Ruda (Musariu), Zdraholt, (Valea-morii) Crișcior, Stănița (Fericel) Dupăpeatra, la dealul Barza, apoi la Luncoiu, Caraciu, Birtin, etc. ear' cărbuni de peatră se scot cu deosebire la Brad, Mesteacăn, Tebea, Valea-Brad ș. a.

Unele dintre cele mai bogate mine de aur din Ardeal se află la Ruda. Ele sînt exploatare de societăți nemțești. Astfel este societatea »12 apostoli«, care-și are direcțiunea în Brad, și mai are băi, afară de Ruda, la Zdraholt (Valea-morii) și Barza. Ea are steampuri vestite pe teritorul Bradului și spre

Crișcior, la poalele unul deal, numit »Buneiu«. Steampurile sînt mănate de apa Crișului, ear' când e apă puțină sînt puse în mișcare cu puterea aburelui. Peatra auroasă se transportă dela băi în rîzne (vagoane mici) la steampuri. Altă societate nemțească exploatează băile din dealul Musariu, lângă Ruda.

La societățile aceste sînt aplicați mii de lucrători, între cari sînt mulți băieși români din satele învecinate. Astfel la societatea »12 Apostoli« sînt aplicați peste 1000 de lucrători și din băile ei se scot după o socoteală mijlocie 50—60 kgr. de aur pe lună, sau pe an 7—8 măji metrice, în preț de 8—900 mii fl.; la societatea de mine »Musariu« sînt aplicați la 400 de lucrători, ear' producția aurului este de 9—10 măji metrice pe an, în preț de peste un milion floreni.

O altă localitate însemnată în jurul Bradului este *Crișciorul*.*) Ea este așezată spre mează-noapte-răsărit dela Brad, pe țărmul stîng al Crișului, unde se varsă în el apa Crișciorului; această apă se cheamă și Valea-Bucureștilor, dela comuna București, aflătoare din sus de Criscior.

Crisciorul a fost odinioară un loc de frunte în Zarand, de oare-ce aici s'a aflat scaunul unui voivodat sau cneziat român.

Pe la anul 1404 — scrie Nic. Densusan **) — Românii din Zarand își aveau voivodul lor național *Boalea* fiul lui *Boar*, cu reședința în comuna Criscior.

Membrii acestei familii nobile au trecut mai târziu la catolicism, apoi la reformație și s'au uncurisat, ca și cele mai multe familii române nobile din Ardeal, luându-și numele de Kristyori (adecă Crisciorean) după numele localității unde și-au avut reședința.

Tradiția ne spune, că un coboritor din aceasta familie, voevodul Bela (Vaida Bela) a zidit biserica română gr.-or. din Criscior. În care veac a trăit acest voevod nu se știe, de oare-ce nu se află nici o inscripție privitoare la el și numai prin tradiție i-s'a susținut pomenirea. Alt membru al familiei Kristyori a fost vestitul pretor (solgăbiru) de pe timpul iobăgiei, Kristyori Mihaly, a cărui tristă pomenire o păstrează și azi poporul. El a fost unul dintre acei tirani cruzi, care chinuia în mod neomenos pe Românii iobagi, dar' la 1848 l-a ajuns bătaia lui Dumnezeu, căci a fost prins și spânzurat la Baia-de-Criș din partea poporului, drept răzbunare pentru multele lui fărădelegi.

(Va urma.)

Îndreptar

pentru întemeierea însoțirilor de cumpătare împotriva beuturilor spirituoase

lucrat de

Gavriil Aluaș,

învățător și notarul însoțirii de cumpătare din Babța.

Formulare.

(Urmare.)

4. Protocol.

Luat în ședința comitetului fondului »societății de cumpătare«, pentru darea bucatelor pe interese la 31 Martie 1894 st. v.

Fiind de față toți membrii comitetului. Se constituie adunarea și se alege pe întreg anul de președinte Petru Pop, de notar Gavriil Aluaș.

*) Date despre Criscior și jur 'mi-a împărțit dl. paroch al Crisciorului, Ioan Perian.

**) În »Revoluțiunea lui Horia«, Pag. 161.

1. Președintele, după deschiderea ședinței, aduce la cunoștința comitetului, că cei înscrși ca deponenți au depus pe podul căsii școlare bucatele, ear' dl paroch Stefan Pop a solvit 4 fl.

Ad. 1., Depunerea se ia spre știință ear' cei 4 fl. dela M.

O. D. paroch local se primesc cu mulțumită.

2. Curatorul fondului »societății de cumpătare« raportează comitetului, că cu întocmirea grănarului s'a făcut următoarele spese:

a) Pentru făcutul părelui . . . fl. — 20 cr.
b) Pentru țitini și încuetoare . . . — 30 »
c) S'a cump. 2 lăcate (broaște) . . . — 35 »
d) Pentru cue de laț s'a dat . . . — 60 »
e) Pentru tăiatul laților s'a dat . . . — 40 »

Suma . . . fl. 1. 85 cr.

Lații și adusul lor le-a dat gratis On. domn Petru Pop, cooperator și președinte.

Ad. 2. Spesele de sus se iau spre știință, ear' Onor. domn cooperator pentru îninefacerea marimimoasă i-se exprimă mulțumită protocolară; din restul de 2 fl. 15 cr., rămași după spese, se decide, a se cumpăra 2 merțe mălaiu, cari se se depună în fond.

3. Președintele aduce la cunoștință, că din fondul nostru au cerut bucate următorii: Toma Călină 2 m., Ilie Păușan 4 m., Vasile Călină 4 m., Mihaiu Micle 5 m., Simeon Palcău 2 m., Georgiu Petru 4 m., Vasile Buda M. 4 m., Alexandru Mihoc 4 m., Petru Palcău 4 m., Georgiu Crișan 4 m., Ioan Crișan 4 m. și Ioan Buga 2 merțe.

Ad. 3. Se decide a li-se da bucate fiecăruia, însă pe lângă doi chizeși și până la 21 Februarie 1895 cu întorcere de 1 la patru.

Ne mai fiind altele de a se desbate, președintele închide ședința. Protocolul s'a cetit, verificat și subscris.

Dat ca mai sus.

Petru Pop m. p., Gavriil Aluaș m. p.,
președinte. notar.

5. Catalogul

locuitorilor din comuna cari au luat bucate (mălaiu) din fondul »societății de cumpătare« din Babța.

	1	Numărul curent.
	Mihaiu Micle m. p.	Numele și comuna deținătorilor subscriși cu m. p. proprie.
	31 Martie 1894	Anul, luna și ziua când a luat bucate.
	5	Câte merțe mălaiu a luat?
	Teodor Pop m. p. Petru Boldan m. p.	Cari nu sunt grănari subscriși cu m. p. proprie.
	21 Feb. 1895	Timpul repătării.
		Observări.

(Va urma.)

CRONICĂ.

Protopop gr.-or. al Orăștiei a fost întărit din partea consistorului arhidieceșan gr.-or. dl *Vasilie Domșa*, paroch în *Toraculmic*, om tânăr încă și brav. La alegerea de protopresbiter dl *Domșa* a intrunit 20 de voturi.

Cum se luminează poporul. Cum se luminează poporul prin cetire, dacă are conducători buni, ne arată următoarea știre, ce ni-se împărtășește din *Târnova*:

Mai înainte de aceasta cu vre-o 6—7 ani comuna noastră *Târnova* era cea mai din urmă în privința cetitului de foi, căci nu știam, ce se cetim. Pe atunci nime nu știa la noi despre foi românești, dar' venind la noi dl învățător *Petru Dalea*, și văzând lipsa de a lăți cultura, s'a pus pe lucru. Ne-a strîns pe mai mulți și am abouat organul cel mai infocat național român „*Tribuna*”. După aceea eșind la lumină mult dragălașa „*Foia Poporului*” ne-a îndemnat a abona fiecare acea foie deosebit, ca să sporim abonenții. Atunci apoi am și început mai mulți a ține felurite foi. Unii țineau „*Foia Poporului*”, alții „*Gazeta Transilvaniei*”, „*Foia Diecesană*” și altele, și de atunci până astăzi avem foi în comună neîntrerupt. După aceea venindu-ne la vre o 3 ani postul de preot vacant, am avut norocul de a căpeta ca preot pe domnul *Ioan Turnea*, căruia numai cinste 'i-se cuvine, căci acum avem doi povățuitori buni, fiindcă ce nu putea unul singur, puteau amândoi, cărora li-se cuvine cea mai mare cinste. Dl preot multe bune a făcut la comuna noastră, mai cu seamă pentru sfânta biserică, deși a avut și are mult a lupta. Văzând d-sa că mai mulți avem tragere spre cetire a avut și are bunătatea nemărginită a cumpăra cărți, novele, schițe, povești și poezii, și ni-le împrumută a le ceti.

Noi adaugem: câte comune românești 'și-ar pute lua pildă și îndemna dela bravii *Târnoveni*!

Din Armeni. Din Armeni ni-se împărtășesc știri, cari ne arată, că lucrurile acolo nu merg în bună rînduială. Astfel din prilejul, că în ziua de prorocul *Ilie* se ține o petrecere, ni-se scrie, că în Armeni s'au mai făcut petreceri, a căror venit era menit pentru scopuri de binefacere și culturale, dar' acest venit nu s'a dat la menirea lui. În 1894 s'a dat o petrecere pentru înfrumșetarea bisericii române gr.-cat. Venit curat a fost preste 20 fl. dar' biserică n'a primit nimic. Unde s'unt banii?... În 1895 s'a dat o altă petrecere pentru întemeierea unei reuniuni de pompieri. Oamenii au dat bucuros preste taxa de intrare. A fost un venit curat de 50 fl. care dându-se împrumut s'a fructificat la 60 fl. Reuniunea nu s'a putut întemeia; banii se află la dl notar *Marcu Lazar*, care deși a fost provocat să-și dea samă, până acum n'a făcut-o. Ei, așa stau lucrurile. Acum se face de nou o petrecere și se făgăduiește, că venitul curat se va da pentru întemeierea unei biblioteci școlare. Idee foarte bună și nimerită! Oamenii de bine nădăjduiesc, că nu se vor mai întempla cu venitul curat lucruri, ca cele pomenite de mai sus. — Aceste ni-se împărtășesc din Armeni, la care noi adaugem, că datorimța acolora, cari fac petreceri și încasează bani, este să-și dea socoteala în public și dacă e venit curat să-și dea menirii sale. De nu fac așa, trebuie scoși la iveală în public, ba pot fi dați și la judecată.

Străindătatea pentru Români. Amintim cu viață plăcere o dovadă de iubire dintre cele mai frumoase, ce dă străindătatea față de frații noștri din România, cumplit năpăstuiți de inundațiile uriașe, La *Anvers* (Belgia) s'a constituit un comitet din domni baron *Osy*, *G. Mendl*, *Arthur Moren*, *I. von Patt*, *Wegimont* și *Landau*, pentru a aduna fonduri spre a veni în ajutorul victimelor inundațiilor din România. Asemenea mai multe case mari de comerț din *Londra*, în legături comerciale cu România, au deschis liste de subscripțiuni. Ziarele franceze *Le Matin* și *Le Metropole* fac călduroase apeluri către cetățenii din *Anvers* în favoarea victimelor inundațiilor din România.

Petrecere. Tinerimea română din *Totoiu* și *Murș-St.-Imbru* aranjază o petrecere de vară împreună cu producțiune teatrală în sala cea mare a domeniului „*Bethlenian*” din *Murș-St.-Imbru* în 1 August a. c. st. n. Prețul de intrare: de persoană 50 cr., de familie 1 fl. v. a. Începutul la 1/2 8 ore p. m. Venitul curat e menit pentru „*Biblioteca populară din Murș St.-Imbru*”. Comitetul aranjator: *Ludovic Andreiu*, președinte; *Clemente Papiu*, casar; *Iuliu Moldovan*, controlor. Programa: 1. *Drumul de fer*. Comedie în 1 act de *V. Alexandri*. 2. *Barbu lăutarul*. Cânticel comic de *V. Alexandri*. 3. *Dans*.

Carte bisericească. A eșit de sub tipar: „*Manual de tipicul bisericii ortodoxe orientale pentru elevii institutelor teologice și pedagogice*, întocmit de *Dr. Iuliu Olariu*. Caransebeș, 1897. Tiparul tipografiei diecesane. Ediția autorului.

Procesul otrăvitoarelor din H.-M.-Vásárhely s'a sfârșit zilele acestea. Tribunalul a ostndit pe ucigașele *Iáger Mari*, *Csordás Lidi*, *Varga Lidi* și *Szappanos Iudit* la moarte prin ștreang. Ceialalți acușați au fost ostndiți la temniță pe viață, ear' unul la șese ani temniță. Otrăvitoarele ostndite la moarte au rămas sădorbite la vestirea sentinței: plângeau cu hohot și desperat își frângeau mâinile. — Totodată se vestește, că cea mai mare păcătoasă, *Iáger* a încercat să se ucidă. Reușind a 'i-se da voce se vorbească cu niște rudeni, otrăvitoarea a smuls uneia două ace de păr, pe cari 'și-le-a înfipt în pânțele. Ranele s'unt foarte grele. Otrăvitoarea zace pe moarte. Medicul n'a putut să scoată acele.

Obrăznicie ungurească. Ni-se comunică din *Cohalm* un cas foarte șod despre obrăznicia ungurească. Negustorul sas de acolo *Iosef Tomp* a trimis șefului stației de tren din *Apahida* o scrisoare adresată ungurește, dar' pe o hirtie cu firma firește nemțească. Asta 'l-a scos din țiftni pe patrioticul șef de stație, un anumit *Barkessy Márton*. Și unde nu s'a pus Ungurașul nostru într'o grozavă poziție de mare „patriot” și unde nu 'i-a tras negustorului „trădător de patrie” o lecție, de să-ți urești zilele nu alta! 'I-a scris un strajnic „comunicat”, în care spune, că ti retrimite cu părere de rău epistola, de oare-ce nu-și poate înduși scandalisarea, că un negustor viețuitor în Ungaria cutează, în anul „millenar”, să poarte corespondență cu firmă nemțească. La aceasta — zice papricatul șef de stație — trebuie într'adevăr gros nepatriotism! — Ați auzit? Ha! Ha!...

Cine are „Istoria Bisericească” de *Petru Maior*, e rugat să binevoească a mă avisa, dacă are voie să o vîndă pe lângă un

preț bun, ori dacă numai spre folosință ar pute să o dea pe câțva timp pentru cercetare de știință. În amândouă casurile 'i-aș fi foarte recunoscător. Geaca u. p. Mocs, 20 Iulie 1887 *Ioan Pasca*, paroch.

Ungurul și „Împăratul austriac”. Notarul comunei, *Moritzfeld* din comitatul *Timiș*, un anumit *Reiner János*, pe semne Ungur de 5 pițule, e „patriot” groaznic, nu glumă. Asta a și dovedit-o de curînd. Cu un prilej, auzind în cărcimă cum un oaspe cânta imnul împăresc „*Doamne ține*”, a început să fojure, cum numai un Ungur știe, pe „Împăratul austriac”. „Patrioticul” notar, care e totodată și matriculant și președintele epitropiei școlii populare de stat, deci om „fruntaș” cum se zice, e tras în cercetare.

Copii ucigași. O crimă sălbatică au comis doi copii unguri din *Tass. Szarok István*, în vîrstă de 12 ani, și *Szilágyi András*, de 13 ani, au ucis pe copilul de abia doi ani *Raptik János*, ca să-și fure un căruț de jucărie. Ucigașii mai înainte au lovit pe copil în cap apoi 'i-au străpuns foalele și gâtul, pe urmă, văzând că victima tot mai trăește, 'l-au su-grumat. Cadavrul 'l-au îngropat în gunoiu.

Hoți în biserică. În biserică ungu-rească din *Gyoma* au pătruns într'una din nopțile trecute câțiva hoți. Ticăloșii au despoiat lădițele bisericești, apoi au pătruns în criptă, cu intenția evidentă de a jefui pe morți. Dar' zădarnică le-a fost osteneala, de vrem-ce cripta e goală. Gendarmii urmăresc pe profanatorii hoți.

Iubileul Împăratului. Din prilejul iubileului de 50 de ani de domnie a *M. Sale Împăratului Francisc Iosif*, cassa de păstrare a orașului austriac *Retz* a hotărît să facă următoarele daruri: întru clădirea unei case cercuale de orfani și săraci, 50,000 coroane; întru ridicarea unei băi publice, 40,000 cor., întru lărgirea localului de școală 30,000 cor.

Oficieri pedepsiti. Nu de mult s'a întemplat în *Arad*, că doi sublocotenenti dela husari s'au sfădit foarte aspru la cărți. Ajunsă afacerea la forurile militare, unul dintre eroii de gură a fost pus în rezervă, celalalt a fost degradat la soldat simplu și transferat la un regiment din *Galiția*. Acum aspra pedeapsă s'a micșorat într'atât, că locotenentului degradat 'i-s'a iertat să iasă din miliție.

Munca de opt oare. O măsură foarte bună a luat căpitanul orașenesc din *Petersburg*. A dat o ordinațiune, priu care introduce munca de opt ore pe seama lucrătorilor și lucrătoarelor în vîrstă de 12—15 ani, din prăvăliile de modă. Dar' nici în acest restimp nu-și permis stăpânilor să ceară o muncă neîntreruptă de peste 4 ceasuri. Ordinațiunea interzice cu desăvîrșire celor de etatea amintită munca în vreme de noapte.

Mire cu 43 de mirese. Gendarmeria din *Dobrițin* a arestat zilele acestea o „pasere” de tot măeastră în — mișelii. Paserea se chemă *Dihel Ioan*, de profesie aurar la arătare, în fapt însă — șarlatan de mirese. Eroul își pricepea atât de bine meseria, că în comitatele *Arad*, *Bichiș* și *Bihar* avea nu mai puțin de 43 mirese, cari toate plângeau de dorul lui, dar' mai ales de dorul zestrișoarelor chelțuite de mire, care acum e blăstămat și înjurat de pătruzeci-și-trei de... soacre!

Petrecere. Tinerimea studiosă din *Streja-Cârțișoara* și jur arangiaza o *producțiune teatrală* împreună cu declamări, cântări și urmată de *dans*, Duminică în 8 August st. nou în școala confesională română din loc. Prețul de intrare: Locul I 60 cr., locul II. 40 cr., locul III 20 cr. *Comitetul aranjator.*

Din Târnova. Harnicul măiestru din Târnova, *Ioan Voina*, croitor, care se interesează și de lucrurile, ce privesc poporul, ne scrie despre roada câmpului din acele părți următoarele: Cucuruzele sunt tare frumoase, săpatul al doilea e gata; fân este foarte mult, dar oamenii nu-l pot strînge din pricina ploilor. De altcum ploile n'au făcut pagube, decât pe o vale, pe Valea-satului, care curge prin Târnova; economii, cari au avut livezi pe aici, au suferit multe pagube. Poame sunt foarte puține, pe când anul trecut au fost multe; în primăvară le-a stricat un vânt rece.

De ale administrației ungurești. O scandaloasă înșelătorie s'a descoperit la casa comunală din *Zsolna*. Cassarul orașenesc *Adamicsa György* și judele *Arabovecy Iósef* au fost suspendați din post. Contra lor și contra judei Balog s'a pornit cercetare. Vicespanul și fisolgăbirul încă stau sub cercetare, o ascund însă sub cuvânt, că ar ave concediu de 4 luni. De fapt însă și ei s'nt susperdați. — La *Ischl* (Austria) a fost arestat fostul secretar în ministerul unguresc de interne *Petkó László*, care a fugit anul trecut, după ce a furat din oficiu mari sume de bani. Strajnici funcționari are și statu' unguresc, n'ai ce zice!

Cas de moarte. Primim următorul anunț: Jalnicii subscriși cu inima înfrântă de durere, aduc la cunoștință tuturor consăngeniilor, amicilor și cunoșcătorilor, că prea iubitul lor tată, soț, moș și frate *Ioan Iosof*, paroh gr.-ort., asesor la scaunul protopresbiteral, după lungi și grele suferințe astăzi la 8 ore p. m., împărtășit fiind cu sfințele taine, a adormit în domnul în al 80-lea an al etății și în al 50-lea an al preoției sale. Rămășițele pământești ale neuitatului defunct se vor depune spre vecișnica odihnă Sâmbătă în 19 Iulie v. la 11 ore a. m. în cimiterul bisericii gr.-ort. din loc. *Tilișca*, 16 Iulie v. 1897.

Daniil Iosof, Ioan Iosof, Dumitru Iosof, Dionisie Iosof, Maria Stănilă nasc. Iosof, Paraschiva Frăcea nasc. Iosof ca fii și fiice, Ioan Stănilă, Savu Frăcea, Maria Iosof, Dorotea Iosof, Rița Iosof, Neaga Iosof ca gineri și cumnate împreună cu numeroșii lor fii și fiice, ca nepoți și strănepoți.

— În Sibiu a răposat Marța trecută fruntașul negustor român *Constantin Bugarschi*, în vîrstă de 62 ani. Însmormântarea s'a făcut Joi.

Rușine! Ni-se scrie din comuna *Mehala*, lângă Timișoara, că a doua zi de *Rusalii*, cu prilejul rugei, la *joc* s'a făcut o adevărată batjocură. S'a jucat mai mult ungurește, decât românește. Ciardaș! ciardaș și ear' ciardaș, așa cereau jucătorii unguriți. Fie le rușine, că poartă nume românesc!

Loc deschis. *)

Mulțumită.

Ținem a ne împlini o plăcută datorință, aducînd și pe această cale adînc simțita mulțumită a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“:

a) Onorabilei direcțiuni și stimabililor acționari ai „Institutului de credit și economii „Albina“ din Sibiu, pentru ajutorul de 100 fl., votat pentru Reuniunea noastră pro 1897 din cuota desdînată spre scopuri culturale și de binefacere;

b) onorabilei direcțiuni, cum și onorabilei adunări generale a „Casei de păstrare din Seliște“, care a binevoit a trece amintita „Casă de păstrare“ în șirul membrilor fondatori ai Reuniunii noastre cu taxa de 100 fl., solvabilă în 5 rate anuale.

Fie ca exemplul acestor instituite să afe mulți imitatori.

Sibiu, 22 Iulie n. 1897.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

În absența dlui președinte:

Dr. Aurel Brote,
membru în comitet.

V. Tordășianu,
secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu p'imește răspunderea.

POSTA REDACȚIEI.

T. T. în Pentic. Cererea ți-se îplinește, foaia ți merge. Ne vom bucura dacă vei împlini în anul viitor ceea-ce promiți. Mai serie-ne câte ceva.

Abonent Nr. 6077. Nu avem cunoștință despre invențiunile ce întrebă, decât ceea-se s'a publicat, și nici n'am putut afla ceea nou. Ar fi bine să te adresezi la fiecare deosebit și să-i întrebă.

Abonent Nr. 9752. Ne sînt urite și noue cerțele, dar' de vină sînt aceia, cari le încep și aceia nu sînt aici la Sibiu. Scrie la foile, ce le pomenești, ceea-ce ne-ai scris nou. Despre rugă publicăm.

B. A. în Comlouța. Am tot așteptat să ne mai scrii câte ceva din acele părți depărtate. Scrie și vom publica.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu. Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Librăria „Tipografeii“, soc. pe acțiuni, Sibiu.
Deposit general pentru Sibiu și giur.

Avis fumătorilor de țigarete!

Hârtia de țigarete „CLUB“

este cea mai bună, mai fină, și totuși cea mai tare hârtie de țigarete.

Total liberă de glicerină.

Se poate căpeta pretutindenea.

În pachetare patentată costă 3 cr.

În pachet comun „Club exquisit“ 2 cr.

NB. Din aceeași hârtie se prepară și plăcutele tuburi pentru țigarete.

O șatulă cu 100 de tuburi costă 18 cr.

La vînzări în mare și mai ales traficanților se dă mare rabat.

Marca de apărare e:

Un domn cu ochelari, fumînd țigaretă.

Deposit general pentru Sibiu și jur (vînzare în mic și mare) la 16

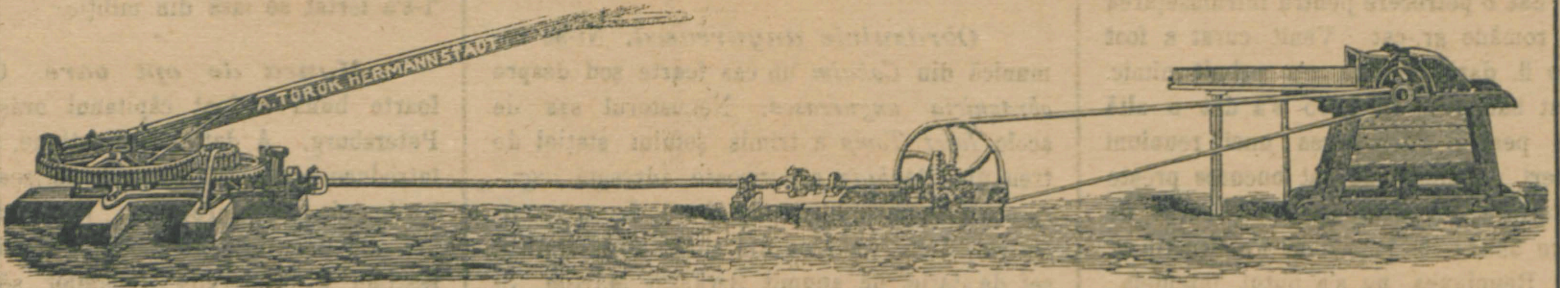
Librăria societății pe acțiuni

„Tipografia“,

Sibiu, strada Poplăcii Nr. 15.

Deposit general pentru Sibiu și giur.
Librăria „Tipografeii“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Reparaturi în grabă, bine și ieftin.

Andrei Török

fabrică de mașini agricole, SIBIU, strada Dumbrava nr. 1,

recomandă stimaților domni economi fabricatele sale bine cunoscute în țară și străinătate și de multe-ori premiate.

Mașini de imblătît (trierat) de mână, cu virtej (gepel), cu scuturătoare de paie și cu sită, cu dungii de fer și cu curele, ciuri de sortat în 4 deosebite mărimi, triere, mașini de ales și de sortat grâul, tot felul de pluguri, mașini de tăiat paie, teasouri pentru oleu, struguri și de poame, sfarmători de cucuruz, greble, grape, pompe de apă pentru afunzimi până la 20 metri, moară pentru păsat, etc. etc.

[814] 22—26

COASE

sub garanță pentru fiecare ținută. — Lungime 70—90 cm. 1 bucată 90 cr.

Mare magazin de nicovale, foi, mașini pentru șiroafe, apoi tot felul de alte instrumente și unelte de lipsă fâururilor și lăcătarilor.

Lista prețurilor ilustrată, gratis și franco.

Întemeiată la anul 1857.

Prețuri ieftine, serviciu solid.

Un băiat

cu creștere bună se primește ca „învățăcel“ în frânzeliaria lui

Stefan Moga,

strada Trenului nr. 4 în Sibiu.

[1631] 5-6

Szám 1226—1897.

tkvi.

[1696] 1—1

Árverési hirdetmény.

A topánfalvi kir. járásbíróság mint te-lekkönyvi hatóság által közzététetik, hogy Bur-tán George Clocean bisztrai lakós végrehajta-tónak, Caldean George lui Gavriła b'isztrai lakós végrehajtást szenvedő elleni 40 frt s jár. vég-rehajtási ügyében ezen követelés és jár. vala-mi t a 2609/96. tkvi szám alatt bekebelezett 20 frt 31 kr. behajtása végett is a topánf.lvi kir. jbiróság területéhez tartozó és végrehajtást szenvedő kizárólagos tkvi tulajdonát képező következő ingatlanokra.

A bisztrai 1357. sz. tjkvben A + 1 rszám 2257. 2258. 2259. hrszám 27 frt. A + 2. rsz. 2263. 2265. hrsz. 50 frt. A + 3. rszám 2440. hrsz. 57 frt. A + 4. rsz. 2450. hrsz. 15 frt. A + 5. rsz. 2466. 2470. 2471. 2473. 2475. hrsz. házas telekre 181 frt.

A bisztrai 1455. sz. tjkvben A + 3545. 3546. 3547. hrsz. 12 frt.

A bisztrai 1456. sz. tjkvben A + 1. rsz. 3580. és 3624. hrsz. 14 frt, kikiáltási árban még pedig az 1881. évi LX. t-cz. 156. §-a alapján ez utóbbi ingatlanainak Kaletean Rafila férj. Busztánt és Selage Petruz lui Gavriła illető 1/3—1/3 részeire is, továbbá a bisztrai 1175. sz. tjkvben. A + 1. rsz. 1561. hrsz. egész ingatlanra 10 frt kikiáltási árban a birói végrehajtási árverés elrendeltetik s hogy ezen ingatlanok és tartozékaik, még pedig a bisztrai 1175. sz. tjkvben említett ingatlan Jank Juon, Jank Avram és Mitron Nikulae csatlakoztatott végrehajthatók a C. 1. alaki 300 frt és illetve a C. 2. alatti 100 frt s járulékaiból álló kö-vetelésük erejéig illetve ezen végrehajthatók ki-vánságára is Bisztra községben a község há-zánál megtartandó nyilvános birói árverésen 1897. évi október hó 12-én d. e. 10 órakor a becsáron alól is a becsár 10%-ának a birói kiküldöt kezéhez leendő előleges letétele mel-let elfognak adatni.

Vevő a vétel árnak felét 30 nap alatt, másik felét az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 45 nap alatt és ugyanazon naptól számítandó 6% kamatokkal együtt a topán-falvi kir. adóhivatalnál mint birói letéti hiva-talnál a 39425/1881. I. M. sz. r. értelmében lefizetni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóságnál és Bisztra község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a bisztrai 1175. 1357. 1455. és 1456. sz. tjkvben feljegyeztetik.

Ellenben a bisztra 236. sz. tjkv. A + 1—3 rsz. 9. 10. 15. 16. 17. számú ingatlano-kra vonatkozó részében az árverési kérelem elutasittatik, mert ezen ingatlanra az árverés 1140/96 tkvi szám alatt 1897. május 17-ére kérelmező javára is kitézetett.

Az árverés kérésű költség 6 frt 5 krban alapittatik meg.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Topánfalván, 1897. május 10-én.

Nemes,

kir. jbiró.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare:

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Mare prăvălie

de

băcănie, candite, delicatose, bumbacuri etc.,
a societății comerciale

„CONCORDIA“

Str. Măcelarilor nr. 20.

Strada Baier nr. 1.

Edificiul „Albinei“.

vânzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcănie, delicatose, candite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitatea cea mai bună, la societatea „Concordia“.

Prăvălia noastră arangiată după recerințele moderne, numeroasele locali-tăți ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcuta poziție de a corăspunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspătă de diferite soiuri, Zahar Raff. I-a, Stafide, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cuișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Iere negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brânze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojdii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fruete sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petroleu etc.

diferite sămânțe agronomice plombate și scutite de rocină cu prețuri foarte favorabile.

Din despărțământul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțozești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite colori, Păr, (Haras) bercă, mătăsuri de cusut în diferite colori, etc.

Așteptând numeroasele comande ale M. O. public și promițând serviciu prompt,

semnăm cu toată stima

„Concordia“,

societate comercială pe acții.

[1089] 27—

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[1432] 8 - 30

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru ter-mine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1893 fl. 989,031.85	în a. 1870—1893 fl. 808,118.60
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
în a. 1896 „ 61,925.11	în a. 1896 „ 81,784.—
Suma fl. 1.157,753.51	Suma fl. 1.016,423.71

2,174.177 fl. 22 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

999.950 fl. 23 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Dealșuri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cismădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Szám 39—1897.

[1694] 1—1

tkvi.

Arverési hirdetmény.

A topánfalvi kir. jbiróság mint tkvi hatóság által közzétetik, hogy Buzgár Iuon csertési végrehajtónak, Csertési Mark Nikulae hagyatéka Dr. Preda Vazul ügyvéd ügygondnok által képviselt végrehajtást szenvedő elleni 24 frt 47 kr. s járulékaiból álló követelése behajtása végett a topánfalvi kir. jbiróság területéhez tartozó és 1/4 részben végrehajtást szenvedő, 3/4 részben pedig Mark Ana szül. Cothisel tkvi tulajdonát képező a csertési 62. sz. tjkvben A + 2 rsz. 3685. 3691. 3699. 3700 3701. 3702. 3704/1 hréz. ingatlanra az 1881. LX. t. cz. 156. § a pontja alapján egé-zben 475 frt kiküldési árban tartozékaival együtt Csertés községben a községházánál megtartandó nyilvános birói árverésen 1897. évi október 14-én d. e. 10 órakor a becsáron alól is a becsár 10%-ának birói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett elfognak adadni.

Vevő a vétel árnak felét 30 nap alatt, másik felét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 45 nap alatt és ugyanazon naptól számított 6% kamatokkal együtt a topánfalvi tkvi adóhivatalnál mint birói letéti hivatalnál a 39425/881 I. M. sz. r. értelmében lefizetni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóságnál és Csertés község előljároságánál tekinthetők meg.

Az árverés kéréséi költség 9 frt 15 krban állapittatik meg.

Az elrendelt árverés a csertési 62. sz. tjkvben feljegyeztetik.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Topánfalván, 1897. április 12 én.

Muntean,

kir. albiró.

Szám. 587—1897.

[1695] 1—1

tkvi.

Arverési hirdetmény.

A topánfalvi kir. jbiróság mint tkvi hatóság által közzétetik, hogy Dr. Chirtop Zosim ügyvéd, által képviselt Aranyosi József csertési gör. kath. lelkész végrehajtónak Zsurzs Arutza I. Dumitru féj. Chicidea Josifné csertési lakós végrehajtást szenvedő elleni 70 frt s járulékaiból álló követelésének behajtása végett a topánfalvi kir. jbiróság területéhez tartozó és az albaki 995. sz. tjkvben A + 1. rszám 11420/2. 11421. 11422. 11423. 11424. hréz. alatt 1/8-részen végrehajtást szenvedő tulajdonát felvett ingatlanra és pedig az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a pontja alapján a Toader. Iuon I. Ilia, Todea Dumitru Gai-czáné szül. Toder Rafila, Toder Gavriiláné I. Szimion szül. Toader Gafia, kiskoru Toader Ana lui Ispász, kiskoru Toader Nikulae lui Ispász jut. lékára is tehát az egészre 344 frt kiküldési árban a birói árve és elrendel-tetik és ezen ingatlanok a C. 1—2. alatt a 4757/93. tkvi végzés folytán özv. Toader Isz-pászné. Toader Santiona és Zsurzs Dumitru Cistonea javára bekebelezve lévő haszonélve-zeti jogok épségben tartásával és tartozék-ikkal együtt Albak községben a községházánál megtartandó nyilvános birói árverésen 1897. évi október hó 25-én d. e. 10 órakor a becsáron alól is a becsár 10%-ának a birói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett elfognak adadni.

Vevő a vétel árnak felét 30 nap alatt, másik felét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 45 nap alatt és ugyanazon naptól számított 6% kamatokkal együtt a topánfalvi kir. adóhivatalnál, mint birói letéti hivatalnál a 39425/881 I. M. sz. rendelet értelmében lefizetni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóságnál és Albak község előljároságánál tekinthetők meg.

Az árverés kéréséi költség 5 frt 5 krban állapittatik meg.

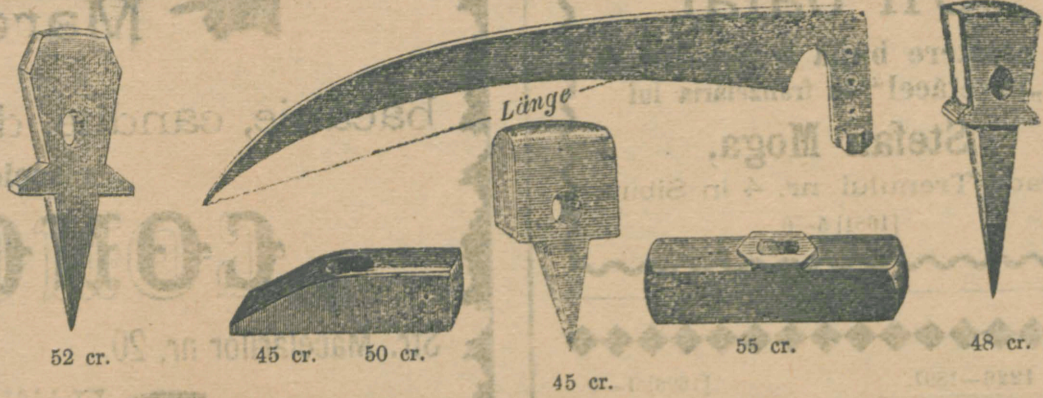
Az elrendelt árverés az albaki 995. sz. tjkvben feljegyeztetik.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Topánfalván, 1897. április 16-án.

Nemes,

kir. jbiró.

Coase și unelte de bătut coasele

sub garanță pentru fiecare ținută.

Semnul

C. F. J.

COASE

Semnul

C. F. J.

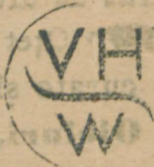
lungime	70	75	80	85	90 cm.
I bucata	—80	—80	—80	1.—	1.—

Din cele bătute costă bucata cu 10 cr. mai mult. Prețurile uneltelor de bătut coasele sînt alăturate la figuri.

Coasele și unelte de bătut, cari sînt necorespunzătoare se iau înderēt, respective se schimbă, chiar și dacă au fost folosite.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

La cumpărare de 10 bucăți de coase, o coasă se dă gratis. În un pachet de 5 chlg. măsurat lungimii coaselor, 6—8 bucăți, pentru care portul postal dimpreună cu timbrul de fracht și provisiunea este 27 cr. în depăr-tarea zonei prime, 42 cr. în toate celelalte zone.

Fier în rugi din Hunedoara (Kudsir)

depou bogat asortat.

[1418] 8—

IULIU ERŐS,

str. Cisnădiei 3. SIBIU. str. Cisnădiei 3.

Edificiul băncii „Transilvania“.

Cel mai ieftin isvor de procurare, cel mai mare deposit în toate soiurile. Oroloage, lanțuri de oroloage, giuvaiere, obiecte de aur și argint, cercei, inele, brățare, lanțuri de gât, broșuri, brățare cu orologiu, garnituri și decoruri de masă în aur și argint curat. [1151] 14—38

Obiecte optice! — Atelier bun de orologer.

Comandele din afară se execută prompt și conștientios.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMI, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.
Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la terminul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

[862] 16—38